

Žarka Vujić, izvanredna profesorica s Katedre za muzeologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, ponajviše se do sada u svom znanstvenom radu bavila interdisciplinarnim područjem povijesne muzeologije. Tijekom više od petnaest godina istraživanja obradila je i interpretirala sljedeće fenomene: nastanak umjetničkih muzeja i galerija u gradu Zagrebu, koncept narodnih muzeja u Zagrebu i Zadru i problem njihove (ne)realizacije te ostale važne nacionalne povijesne sabirateljske fenomene, osobito fenomen crkvenih i svjetovnih riznica. Unutar potonjih rekonstruirala je potpuno baštinski svijet obitelji Zrinskih u Čakovcu i pokazala kako smo ondje u 17. stoljeću imali posljednju renesansnu baštinsku cjelinu u Europi, sastavljenu od uobičajenih humanističkih komponenti poznatih kao *artificialia* i *naturalia*.

Svi ti pojedinačni prinosi objedinjeni su, a potom i prošireni i obogaćeni novim spoznajama napokon i u knjizi *Izvori muzeja u Hrvatskoj*. Knjiga opsega 328 stranica objavljena je 2007. godine u nakladi izdavačke kuće Art Magazin Kontura d.o.o. Ilustrirana je sa stotinu pripadajućih crno-bijelih fotografija, a sadrži i bibliografiju odabranih naslova s područja povijesne muzeologije te opsežan sažetak na engleskom jeziku. Izdavanje knjige financijski su poduprla dva ministarstva – Ministarstvo kulture RH i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.

Riječ je o izvornom znanstvenom djelu koje se bavi, kako je rekao jedan od recenzenata, *predmuzejskim oblicima u Sjevernoj Hrvatskoj i Dalmaciji* i to u rasponu od srednjega vijeka do prvih muzejskih institucija nastalih početkom 19. st. Još sažetije, knjiga se bavi kulturnom poviješću ovog dugog razdoblja, no sagledava je kroz očište odnosa prema predmetima baštine i kroz praksu njihova sabiranja i stvaranja zbirki kao cjelina. Detaljno je raspravljeno značenje i uporaba pojma *muzej* u Hrvatskoj, posebna pažnja posvećena je Pavlu Ritteru Vitezoviću. Interpretirani su brojni povijesni sabirateljski fenomeni. Različiti oblici sabiranja podijeljeni su u dvije velike cjeline: u prvoj su crkvene i svjetovne zbirke nastale u službi pamćenja poput riznica, zbirki oružja i galerija predaka, a u drugoj su zbirke nastale u procesu spoznavanja i istraživanja svijeta oko sebe - epigrafske i numizmatičke zbirke te kabineti svijeta. Kao zaseban fenomen interpretiran je Tvrdalj Petra Hektorovića na Hvaru. U završnom dijelu predstavljen je renesansni primjer iz Čakovca te privatni muzeji na Mediteranu iz vremena racionalizma.

Prema riječima prof. Maroevića, povijesna muzeologija je s *Izvorima muzeja u Hrvatskoj* dobila "*prvu teoretski potkrijepljenu suvremenu analizu i tumačenje sabiranja i stvaranja zbirki u Hrvatskoj do vremena osnutka prvih baštinskih institucija*". Ujedno su ovim djelom domaći fenomeni ucrtani na kartu sličnih pojava u Europi.

Jer, kako je rekla sama autorica na koricama knjige, "*Nismo imali kraljevske riznice, glasovite sobe umjetničkih i inih rijetkosti, pa niti bogate i ciljano nastale galerije slika, no posjedovali smo razvijen smisao za čuvanje baštine i stvaranje zbirki i naše se bogatstvo nalazilo u crkvenim i svjetovnim riznicama, galerijama predaka, lapidarijima, numizmatičkim zbirka i svojevrsnim kabinetima svijeta. Njihovim interpretiranjem nastojalo se doprinijeti i ozbiljnijem gledanju na muzejsku profesiju u našem društvu danas, inspirirati i druge istraživače te zainteresirati i širu publiku koju zanima nacionalna baština.*"

Ovim iznimnim znanstvenim pothvatom Žarka Vujić dala je značajan doprinos ne samo povijesnoj muzeologiji kao znanosti, nego i razvoju muzejske struke u Hrvatskoj. Na tome joj od srca zahvaljujemo i čestitamo.